

Colegiul disciplinar
de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

H O T Ă R Ă R E

19 aprilie 2024
Nr. 59/4

mun. Chișinău

Completul de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componența:

Președinte	Bostan Angela
Membrii	Otean Angela Pulbere Ruxanda

examinând în ședință închisă contestația declarată de către Nicolae Scurea împotriva Deciziei Inspecției judiciare Nr. 88s-135p/m (conexată cu nr.117s-177p/m) din 29 februarie 2024, emise pe marginea sesizării depuse asupra acțiunilor judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraianu (în demisie) de la Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc,

C O N S T A T Ă :

I. Argumentele sesizării.

La 31 ianuarie 2024 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea depusă de cet. Nicolae Scurea privind tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraianu (în demisie) de la Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc, înregistrată cu nr.88s-135p/m.

Prin dispoziția inspectorului-judecător principal Diana Ioniță din 02 februarie 2024, sesizarea nr.88s-135p/m a fost repartizată spre examinare inspectorului-judecător Mariana Martalog.

La 06 februarie 2024 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit o altă sesizare din numele cet. Nicolae Scurea, remisă conform competenței de Aparatul Președintelui Republicii Moldova, privind tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraianu (în demisie) de la Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc, înregistrată cu nr.117s-177p/m.

Prin dispoziția inspectorului-judecător principal Diana Ioniță din 08 februarie 2024, sesizarea nr.117s-177p/m a fost repartizată spre examinare inspectorului-judecător Mariana Martalog.

În conformitate cu art.19 alin.(3) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, prin încheierea inspectorului-judecător Mariana Martalog din 15 februarie 2024, s-a dispus conexarea într-o singură procedură a sesizărilor parvenite din numele cet. Nicolae Scurea, cu nr.88s-135p/m și nr.117s-177p/m, cu atribuirea numărului unic de evidență nr.88s-135p/m.

În redare succintă, autorul sesizării relevă că, la 14 iunie 2019 a depus o cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului și Primăriei or. Cimișlia privind anularea Deciziei nr.1/9 din 18.01.2019 „Cu privire la anularea prevederilor din pct.8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or. Cimișlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului

cet. Scurea Vera în folosință temporară” a Consiliului or. Cimișlia, ca vădit neîntemeiată și ilegală, adoptată contrar prevederilor legale.

Deci, cererea a fost repartizată judecătorului din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Centru, Victor Potlog (cauza nr.3-29/19), care sub influența vicepreședintelui instanței, judecătorului Sofia Aramă, intenționat a tergiversat procesul judiciar pe parcursul a 4 ani de zile.

Autorul consideră că, dosarul a fost luat la control de către managerul instanței din motivul răzbunării acestei, or, în anul 2017 a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii în vederea responsabilizării disciplinare a magistrei Sofia Aramă pentru examinarea defectuoasă a unei alte cauze civile ce îl vizează (dosar nr.3ca-57/2013).

Mai indică că, în cadrul dosarului nr.3-29/19 prima dată a fost audiat la data de 01 noiembrie 2022, iar reprezentatul Consiliului și a Primăriei or. Cimișlia – la 26 decembrie 2022. Cu toate că, în cadrul ședinței de judecată din 26 decembrie 2022 s-a finalizat examinarea cauzei, instanța nu a emis dispozitivul hotărârii, care la fel, nu a fost pronunțat nici în ședințele fixate pentru data de 29 decembrie 2022 și 01 februarie 2023, care nu au avut din lipsa judecătorului Victor Potlog. Totodată, despre o altă ședință de perspectivă nu a fost informat suplimentar.

Astfel, menționează autorul, cu hotărârea judecătorească din 29 martie 2023, emisă după o perioadă de 3 luni din momentul încheierii susținerilor verbale la data de 26 decembrie 2022, a luat cunoștință la 07 aprilie 2023. Tot atunci, i s-a adus la cunoștință despre demisionarea magistratului Victor Potlog. Consideră că, dispozitivul hotărârii judecătorești nu a fost pronunțat și adus la cunoștință reclamanților în modul stabilit de lege.

Nefiind de acord cu soluția adoptată, a contestat-o cu apel motivat la 04 mai 2023, care prin încheierea Curții de Apel Comrat din 31 mai 2023 (judecători Dmitrii Fujenco, Andrei Mironov și Ludmila Caraiianu), a fost declarat ca fiind inadmisibil, pe motiv că a fost depus tardiv, după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) Cod administrativ. Consideră că, soluția instanței de apel este una neîntemeiată, or, normele legale privind termenele de procedură au fost interpretate eronat.

În continuare, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2023 (judecători Ion Malanciuc, Aliona Miron și Mariana Pitic) s-a dispus respingerea recursului depus de autorul sesizării și s-a menținut încheierea contestată.

Finalmente, Nicolae Scurea solicită Consiliului Superior al Magistraturii examinarea acțiunilor judecătorilor vizați în sesizare prin prisma prevederilor Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

2. Poziția Inspecției Judiciare.

Examinând temeiurile expuse în sesizarea pentru tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraiianu (în demisie) de la Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc, prin prisma normelor legale aplicabile, Inspekția judiciară, prin decizia sa nr. 88s-135p/m (conexată cu nr.117s-177p/m) din 29 februarie 2024, a respins sesizarea declarată de Nicolae Scurea privind tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraiianu (în demisie) de la Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc, pe motiv că în rezultatul verificării sesizării, prin probele administrate s-a constatat cu certitudine că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterilor disciplinare pretinse, reglementate prin art.4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

În rezultatul verificărilor realizate, reieșind din materialul probator acumulat și datelor din Programul integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) în coroborare cu opinia scrisă a magistratului

Sofia Aramă, Inspekția Judiciară a constatat următoarele circumstanțe.

La 14 iunie 2019, Scurea Nicolae și Scurea Vera au depus cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului or. Cimișlia, Primarului or Cimișlia, terț Beriozov Vladimir, cu privire la anularea actului administrativ individual - decizia consiliului or Cimișlia nr.1/9 din 18.01.2019 „Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or. Cimișlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară” și obligarea să întreprindă acțiuni.

Potrivit Fișei de repartizare a cererii, la 17 iunie 2019, la Judecătoria Cimișlia, sediul Central a fost înregistrată cauza civilă nr.3-29/19 (2-19036905-21-3-17062019), care în aceeași zi a fost repartizată magistratului Victor Potlog în mod automat-aleatoriu.

Prin hotărârea din 29 martie 2023 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central, cererea de chemare în judecată în parte a fost considerată ca admisibilă, fiind anulat actul administrativ individual contestat. În rest, unele cerințe au fost respinse ca fiind neîntemeiate, iar altele - recunoscute ca inadmisibile.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 04 mai 2023, Scurea Nicolai și Scurea Vera au depus cererea de apel motivată împotriva acestei, solicitând admiterea apelului declarat, casarea parțială a hotărârii contestate în partea netemeinicii și inadmisibilității cerințelor reclamanților și emiterea altei decizii în partea casată privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea nr.3a-36/2023 (2-19036905-06-3a-24052023) din 31 mai 2023 a Colegiului de contencios administrativ al Curții de Apel Comrat, în componența judecătorilor Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraiianu (în demisie), a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Scurea Nicolae și Scurea Vera împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, din 29 martie 2023, pe motiv că apelul a fost depus tardiv, cu omiterea termenului stabilit la art.232 alin.(1) Cod administrativ.

La 21 iunie 2023, Scurea Nicolae a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând casarea acestei, cu restituirea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată.

Prin decizia nr.3r-169/23 (2-19036905-01-3r-28062023) a Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2023, adoptată de completul de judecată în componența judecătorilor Aliona Miron, Mariana Pitic și Ion Malanciuc, a fost respins recursul declarat și s-a menținut încheierea din 31 mai 2023 a Curții de Apel Comrat.

Totodată, din datele PIGD s-a rețut că, prin decizia nr.3a-36/2023 (2-19036905-06-3a-24052023) din 11 decembrie 2023 a Colegiului de contencios administrativ al Curții de Apel Comrat, în componență judecătorilor Mironov Andrei, Fujenco Dmitrii și Starciuc Ștefan, a fost admis apelul declarat de către reprezentantul Consiliului or. Cimișlia, Secară Ion, fiind casată parțial hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 29 martie 2023, cu emiterea unei noi decizii în această parte prin care: *”Se anulează actul administrativ individual - Decizia Consiliului or. Cimișlia nr.1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or. Cimișlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară. În rest hotărârea se menține”*.

Actualmente, se constată statutul *”Contestat și Încheiat”* a dosarului nr.3-29/19 (2-19036905-21-3-17062019).

La caz, autorul sesizării invocă ilegalitatea și netemeinicia actelor judecătorești emise de către instanțele judecătorești naționale în cauza civilă inițiată la acțiunea sa depusă către Consiliul și

Primarul or Cimișlia, terțul Beriozov Vladimir, cu privire la anularea actului administrativ individual - decizia Consiliului or. Cimișlia nr.1/9 din 18.01.2019 și obligarea să întreprindă acțiuni, precum și tergiversarea procesului și admiterea acțiunilor de corupție în cadrul judecării acestei cauze.

Inspekția Judiciară a mai reținut că, deși autorul sesizării invocă comiterea de către magistrații vizati a ilegalităților, în esență, alegațiile sale sânt raportate direct dezacordului cu hotărârile judecătorești pronunțate de instanța de fond, de apel și de recurs, prin care s-a admis doar în partea acțiunea înaintată.

Deasemenea Inspekția Judiciară a subliniat potrivit principiilor generale *nimeni*, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor judecătorești emise.

Prin urmare, dezacordul cu actele judecătorești pronunțate la caz nu constituie ilegalitate și nu poate servi temei suficient de sancționare disciplinară a magistratului. Or, autorul sesizării nu a prezentat probe pertinente în confirmarea ilegalităților pretinse.

Temeinicia și legalitatea actelor judecătorești se verifică în cadrul examinării apelului sau recursului în condițiile legii, drept deja realizat de către autorul sesizării.

Cu referire la argumentele invocate privind tergiversarea examinării cauzei Inspekția Judiciară a reținut că, în conformitate cu prevederile art.192 alin.(1) Cod procedură civilă, cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sânt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță. Alin.(1²) al art.192 Cod procedură civilă statuează că, instanța decide asupra cererii de la alin.(1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Prin prisma normelor legale citate Inspekția Judiciară a menționat că, doar instanța de judecată este competentă să constate dacă termenul rezonabil de examinare a cauzei a fost încălcat și să stabilească cuantumul despăgubirilor.

Drept urmare, ca rezultat al verificării sesizării și din probele administrate Inspekția Judiciară constată lipsa temeiurilor rezonabile de angajare a răspunderii disciplinare a judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraianu (în demisie) de la Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc, potrivit prevederilor art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care sesizarea s-a respinsca neîntemeiată.

3. Argumentele contestației.

Împotriva deciziei Inspekției judiciare decizia sa nr. 88s-135p/m (conexată cu nr.117s-177p/m) din 29 februarie 2024, Nicolae Scurea a declarat contestație și, manifestându-și dezacordul cu decizia dată și constatările reținute de inspectorul-judecător, a solicitat anularea acesteia și restituirea cauzei către Inspekția Judiciară pentru verificarea suplimentară și dispunerea cercetării disciplinare a judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraianu (în demisie) de la

Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc, prin prisma comiterii abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 alin. (1) a Legii nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la tragerea judecătorului la răspunderea disciplinară.

4. *Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor.*

Potrivit art. 27 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014 *”Completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar (în continuare – complete de contestație) verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor”*.

În conformitate cu prevederile art. 28 alin.(1) din Legea nr. 178/25.07.2014 *” Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă”*, iar conform alin.(3) lit. b) din norma menționată *”Completele de contestație decid respingerea contestației ca neîntemeiate”*.

Art. 29 alin.(3) din Legea indicată supra stipulează că *” Hotărîrea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării poate fi contestată la Consiliul Superior al Magistraturii.”*

Potrivit art.4 alin.(1) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, nr. 178 din 25.07.2014, (1) Constituie abatere disciplinară:

a) nerespectarea intenționată sau din neglijență gravă a îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea examinării cauzei;

b) adoptarea unei hotărîri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;

[Lit.c) abrogată prin Legea nr.5 din 02.02.2023, în vigoare 18.04.2023]

d) imixtiunea în activitatea de îndeplinire a justiției de către un alt judecător;

e) intervențiile ilegale sau exploatarea poziției de judecător în raport cu alte autorități, instituții sau funcționari fie pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale altor persoane, fie în scopul obținerii de foloase necuvenite;

f) nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații confidențiale de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, în condițiile legii;

g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a unei obligații de serviciu, inclusiv a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile, libertățile și interesele legitime ale participanților la proces sau ale altor persoane;

h) absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive obiective de la serviciu, dacă aceasta a afectat activitatea instanței;

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de îndeplinire a justiției;

[Lit.j) abrogată prin Legea nr.5 din 02.02.2023, în vigoare 18.04.2023]

k) atitudinea nedemnă în procesul de îndeplinire a justiției față de colegi, avocați, experți, martori sau alte persoane;

l) încălcarea prevederilor referitoare la incompatibilitățile și interdicțiile stabilite la art.8 alin.(3¹) și alin.(3²) lit.a) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului;

[Lit.m) abrogată prin Legea nr.136 din 19.07.2018, în vigoare 14.10.2018]

m¹) nerespectarea prevederilor art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;

n) obstrucționarea, prin orice mijloace, a activității inspectorilor-judecători;

[Lit.o) abrogată prin Legea nr. 136 din 19.07.2018, în vigoare 14.10.2018]

p) alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

Potrivit art.4¹ al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, nr. 178 din 25.07.2014, (1) Se consideră că a fost săvârșită cu intenție o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit.p), își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective.

(2) Se consideră că a fost săvârșită cu neglijență gravă o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit.p) fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de judecător trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului, să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației judecate care ar face-o înțeleasă și să reiasă dintr-o abordare care este contrară practicii judiciare uniforme.

Completul de examinare a contestațiilor subliniază că, art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor enumeră în mod exhaustiv faptele/acțiunile, care pot constitui temei de abateri disciplinare în privința judecătorilor.

Analizând temeiurile invocate în contestație și materialele administrate, precum și decizia Inspecției judiciare ce face obiectul contestației, Completul de examinare a contestațiilor concluzionează că contestația declarată urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Completul de examinare a contestațiilor menționează că, în contestație petiționarul nu a invocat careva argumente noi, neverificate de Inspecția Judiciară, care ar fi în stare să răstoarne concluziile puse la baza deciziei contestate, conform căreia s-a constatat întemeiat că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute la art. art.4 alin. (1) a Legii nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014.

Completul de examinare a contestațiilor reține că, din materialele cauzei se constată indubitabil că, faptele invocate de către petiționar ca încălcări admise de judecător, în esență, sânt raportate direct și în exclusivitate soluției instanței expuse prin:

- **hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 29 martie 2023**, în partea în care, au fost respinse ca fiind neîntemeiate cerințele cu privire la obligarea Consiliului or. Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanților Scurea Vera Scurea Nicolai de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din secorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință 3 temporară prin Decizia Primăriei din 30.04.1997, și cerințele cu privire încasarea cheltuielilor de judecată. Au fost recunoscute ca fiind inadmisibile cerințele cu privire la obligarea Consiliul or. Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificare dreptului de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 ha în confomitate cu prevederile art 8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărârea guvernului nr 24 din 11.01.1995 cu privire la obligarea Primarul or. Cimișlia să stabilească hotarele terenului adiacent cu vecinul Beriozov V. de pe adresa or. Cimișlia str. C. Stamate 30 cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 25 000 de lei.

- **încheierea Curții de Apel Comrat din 31 mai 2023**, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Scurea Nicolae și Scurea Vera împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia,

sediul Central, din 29 martie 2023, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

- **decizia Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2023**, prin care a fost respins recursul depus de Scurea Nicolae și s-a menținut încheierea Curții de Apel Comrat din 31 mai 2023.

În acest sens, Completul de examinare a contestațiilor subliniază că, interpretarea și aplicarea normelor de drept exced sferei răspunderii întrucât țin de raționamentul logico-juridic al magistratului. Verificarea corectitudinii constatărilor circumstanțelor de fapt ale cauzei, a aplicării și interpretării normelor de drept material, precum și respectarea normelor de drept procedural, la judecarea cauzei în primă instanță este competența instanței de apel, iar în instanța de apel, respectiv – în instanța de recurs.

Respectiv, potrivit principiilor generale **nimeni**, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor judecătorești emise.

Altfel spus, o neregularitate a actului judecătoresc constituie temei pentru formularea unei căi de atac, în timp ce răspunderea disciplinară poate fi antrenată în cu totul alte condiții decât cele prevăzute de lege pentru promovarea unei căi de atac.

Corespunzător, contestarea actului judecătoresc al instanței de fond prezintă o realizare a dreptului de acces liber la justiție și proces echitabil prin uzul de căile de atac.

În acest context, relevanță obțin prevederile art. 13 alin. (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, care expres stipulează că, imixtiunea în înfăptuirea justiției este interzisă. Exercitarea de presiune asupra judecătorilor cu scopul de a împiedica judecarea completă și obiectivă a cauzei sau de a influența emiterea hotărârii judiciare atrage răspundere contravențională sau penală conform legii.

Totodată, potrivit art. 1 al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544, puterea judecătorească se exercită numai prin instanța judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri. Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Potrivit Principiilor de la Bangalore cu privire la conduita judiciară, „judecătorul trebuie să își exercite funcția judiciară în mod independent, pe baza propriei aprecieri a faptelor și în concordanță cu spiritul legii, fără influențe externe, sugestii, presiuni, amenințări și fără vreun amestec, direct sau indirect, indiferent de la cine ar proveni și sub ce motiv”.

În Recomandarea CM/Rec(2010)12 către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a stabilit că: 22. Principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în parte în exercitarea funcțiilor judiciare. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale”.

Astfel, că în exercitarea atribuțiilor, judecătorii beneficiază de libertatea neîngrădită de a soluționa cauzele în mod imparțial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și propriile aprecieri, neafectate de rea-credință.

Argumentele autorului, raportate în special la actele judecătorești menționate supra, nu pot fi reținute ca relevante cazului deoarece potrivit principiilor generale nimeni, în afara instanțelor

judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor judecătorești emise, respectiv calificativele atribuite judecătorilor vizați în sesizare sunt aprecieri subiective și discreționare ale autorului contestației și nu sânt suficiente pentru angajarea răspunderii disciplinare a acestora. Or, potrivit principiilor generale, orice formă de penalizare nu poate fi bazată doar pe presupunerea că subiectul a comis abaterea.

În această ordine de idei, Completul de examinare a contestațiilor va reține jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova. Astfel, Curtea a decis că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite (*hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 28.06.2012, paragraful 31*) și că un control al legalității și temeiniciei actului judecătoresc poate fi exercitat numai de către instanțele de apel și recurs, în conformitate cu procedurile jurisdicționale (*hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 14 decembrie 2010, paragraful 7.3*).

Tot astfel, Curtea Constituțională a subliniat că judecătorii nu pot fi constrânși să-și exercite atribuțiile sub amenințarea unei sancțiuni, fapt care poate influența în mod nefavorabil hotărârile care urmează a fi adoptate. Or, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, judecătorii trebuie să beneficieze de libertatea neîngrădită de a soluționa cauzele în mod imparțial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și propriile aprecieri, neafectate de rea-credință. Din aceste raționamente, aprecierile judecătorului care au determinat adoptarea unei hotărâri într-o anumită cauză, hotărârea judecătorească care a fost anulată sau modificată, nu poate servi în calitate de temeii determinant pentru sancționarea judecătorului.

Pe motivele expuse și analizate mai sus, Completul de examinare a contestațiilor, preia ca fiind juste și obiective constatările inspectorului-judecător în sens că în acțiunile judecătorilor vizați în sesizare nu a fost constatat caracterul gravei neglijențe în exercitarea funcției prin nesocotirea cu normele procedurale și/sau materiale ce reglementează raportul juridic examinat.

Referitor la argumentele invocate în contestație, Completul de examinare a contestațiilor menționează că acestea nu conțin probatoriul unei eventuale abateri și, respectiv, nu pot fi reținute ca date pertinente abaterii. Or, chiar și abaterea disciplinară, imputată judecătorului nu poate fi bazată pe presupuneri. Abaterea disciplinară, nefiind o categorie abstractă și iluzorie, prezintă elemente constitutive distincte, probatoriul acestora fiind pus prin lege în sarcina autorului sesizării.

Mai mult, Nicolae Scurea nu a administrat probe certe ce ar dovedi comiterea pretinselor abateri disciplinare, de către magistrați. Or, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respectiv, latura obiectivă și subiectivă. În lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

În ce privește argumentele petiționarului referitor la tergiversarea examinării cauzei se reține că, Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nr. 87 din 21.04.2011, a fost adoptată anume cu scopul de a crea în Republica Moldova un remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Astfel, în cazul în care Nicolae Scurea consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, se poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de Legea nr.87 din 21.04.2011, și de legislația procesuală civilă.

În această ordine de idei, în raport cu cele invocate în contestație, materialele cauzei, prin prisma jurisprudenței CtEDO, conform căreia recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în contestația din speță, Completul de examinare a contestațiilor ajunge la concluzia, că decizia adoptată de inspecția judiciară este una legală și întemeiată, iar temei legal de anulare a acesteia lipsește.

Din considerentele expuse supra, Completul de examinare a contestațiilor concluzionează respingerea contestației ca neîntemeiate.

Prin prisma celor expuse, conform art. 27-28 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014, Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar,-

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge contestația declarată de către Nicolae Scurea împotriva Deciziei Inspecției Judiciare nr. 88s-135p/m (conexată cu nr.117s-177p/m), prin care s-a respins ca neîntemeiată sesizarea înaintată de Nicolae Scurea privind atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Victor Potlog (în demisie) și Sofia Aramă din cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Central; Andrei Mironov, Dmitrii Fujenco și Ludmila Caraianu (în demisie) de la Curtea de Apel Comrat, precum și din cadrul Curții Supreme de Justiție, Aliona Miron, Mariana Ursachi și Ion Malanciuc.

Hotărârea se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii și poate fi atacată la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 15 zile de la data primirii hotărârii motivate.

Președinte

/semnătura/

Bostan Angela

Membrii

/semnătura/

Otean Angela

/semnătura/

Pulbere Ruxanda